

**НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ”**

КАТЕДРА „ВОДНИ СПОРТОВЕ”

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на асистент Стоян Атанасов Бахчевански,
докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Водни
спортове” на Национална спортна академия „Васил Левски”
за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”

Тема: „Ефективност на обучението по ветроходство в зависимост
от вида яхти”

Научна специалност: „Теория и методика на физическото
възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната
физкултура)”

Професионално направление: 7.6. Спорт.

Научен ръководител: доц. Пенчо Гешев, доктор

Рецензент: проф. Петър Александров Банков, доктор

**1. Биографични данни, образователна квалификация и
професионална подготовка на докторанта**

Асистент Стоян Атанасов Бахчевански е роден на 06.05.1977 г. в
гр. София. Последователно завършва: техникум по съобщенията – гр.
София (1994 г.) с придобита квалификация – „Монтьор на съобщителната
и осигурителна техника”; ОКС „Бакалавър” в НСА „Васил Левски” (1999
г.) – специалности: треньор по ветроходство и учител по физическо
възпитание; ОКС „Магистър” в НСА „Васил Левски” (2005 г.) –
специалност „Спортен мениджмънт”.

Трудовата, професионалната и спортната дейност на асистент
Стоян Бахчевански, вкл.: хонориран преподавател по ветроходство в НСА

„Васил Левски“ (2003–2008 г.); редовен докторант, впоследствие през 2008 г. е назначен за асистент по ветроходство към катедра „Водни спортове“; консултант в научно-приложната лаборатория на националния отбор по ветроходство (2011 г.); треньор на спортисти от олимпийския резерв на Българската федерация по ветроходство (от 2014 г.). Бил е състезател по ветроходство на: яхтклуб „Дворец на децата“ – гр. София (1987–1992 г.); яхтклуб „Дорадо“, гр. София (1993–2003 г.)

С увереност мога да твърдя, че асистент Стоян Бахчевански притежава добра образователна и професионална подготовка, съчетана с преподавателска дейност по ветроходство. Това е солидна основа за осъществяване на научна дейност, свързана с теорията и приложните изследвания по актуални проблеми на обучението, заниманията (тренировката и спортносъстезателната дейност) по ветроходство.

2. Актуалност, структура, съдържание, специфика и реализация на дисертационния труд

Актуалността и непреходното значение на дисертационния труд като съвременна тема за теоретични и приложни изследвания са свързани с потребността от усъвършенстване на обучението и заниманията на студентите по ветроходство в НСА „Васил Левски“. Ежегодно повече от 310 студенти от трите факултета на Академията в рамките на учебните програми се обучават по ветроходство (в общия курс на обучение и подготовката на специалисти).

Дисертационният труд на асистент Стоян Бахчевански е разработен в три взаимосвързани глави: методология и теоретични основи на обучението по ветроходство (1); цел, задачи, организация и методика на изследването (2); анализ на резултатите от изследването (3), следват: заключения; изводи и препоръки.

Трудът включва: 177 стандартни страници, от които: таблици – 33, фигури – 37, приложения – 2. С анализ и позиция на автора са ползвани

прецизно 97 литературни източници. От тях 75 на кирилица и 22 на латиница.

Цел на изследването – „Ефективността на началното обучение по ветроходство в учебните курсове по водни спортове на НСА „Васил Левски“ в зависимост от използвания тип яхти“. Във връзка с целта са формулирани във взаимна връзка 4 научноизследователски задачи.

Докторантът прилага в проектирането и реализацията на изследването комплекс от научни методи: анализ на литературни и интернет източници; педагогически експеримент; педагогическо наблюдение; експертна оценка; психологически тестове (вкл. въпросници за: изследване на потребността от сигурност в поведението на личността; методика за „Търсене на усещания“); анкета; беседа; математико-статистически методи.

Обект на изследване (в периода 2011–2013 г.) са 130 студенти (43 жени и 87 жени) от трите факултета на НСА „Васил Левски“. Студентите са разпределени: 64 в контролна група, обучавани в швертбот, и експериментална група – 66 студенти, обучавани в управление на килова яхта.

В глава първа на дисертационния труд е направен анализ на методологични и теоретични основи на обучението във ветроходния спорт, вкл.: педагогически основи на обучението (принципи); основните цели на процеса на обучението в спортнопедагогически и медико-биологически аспект. Чрез проучване и анализ на литературни източници докторантът анализира психологически аспекти на началното обучение по ветроходство, вкл.: психологически теории на обучението; психологически основи на спортната дейност и на техническата подготовка.

В тази част на труда вниманието е акцентирано върху теоретични и научно-приложни аспекти на: спортната техника и нейните особености във ветроходния спорт / вътрешна структура на динамичните параметри; критериите за рационалност на спортната техника; ефективност на спортната техника; функционалната система „ветроходец–яхта“.

Особено внимание с предназначение за проектиране на научното изследване по темата на дисертационния труд е отделено на структурно-функционалния анализ на видовете ветроходни яхти и тяхното приложение в началното обучение по ветроходство. Тази част на труда е добре онагледена с добро техническо изпълнение на комплекс от фигури. Авторът на труда анализира спецификата на недостатъците и предимствата на швертботите и килвите яхти.

В глава трета на дисертационния труд „Анализ на резултатите“ от изследването е направен многоаспектен анализ на данни от осъществената експериментална работа.

Някои основни моменти, които са с относително най-висока стойност в усилията на докторанта да докаже състоятелността на проектираното научно изследване. Те са:

✓ с приложение на математико-статистически методи (минимален резултат (мин.); максимален резултат (макс.); размах (R); средна аритметична величина (\bar{X}); средно стандартно отклонение (S); коефициент на вариация (V); показател за асиметрия (As); коефициент на ексцес (Ex); t-критерий на Стюдънт и др.) е направен компетентен анализ на резултатите от експерименталното изследване. Данните са обработени статистически чрез специализирана програма SPSS.

✓ представен комплекс от анализи на: данните по 10 основни показатели (вкл. опити при оверцаг, фордевинд, приставане, лавировка – при швертбот и килви яхти, вкл. общ брой опити) за регистрация и оценка на опитите за усвояване на елементите при различните видове яхти; вариационен анализ на данните по показателя и брой опити за усвояване на елементите при различни полове (студенти) на швертбот и килви яхти; вариационен анализ на данните по показатели „брой опити за усвояване на елементите“ при студентите от трите факултета на НСА „Васил Левски“, съответно при швертбот и килви яхти.

✓ оценката за ефективността на началното обучение при яхтите – швертбот и килви, е направена чрез вариационен анализ на данните по показателя „Оценка на усвояване на елементите“, съответно при

студентите по пол и факултети. Прави впечатление, че анализите са представени компетентно в 28 таблици и 10 фигури.

✓ информативна е стойността на представените резултати от корелационни анализи на изследваните фактори при обучението на яхти – швертбот и килони. Чрез тях се доказва зависимостта между крайната оценка на техниката на управление с динамиката и степента на усвояване на отделните технически елементи.

По-голямата част от констатираните бележки и несъвършенства, както и направените препоръки са взети предвид и са отстранени при окончателния вариант на дисертационния труд.

По темата на дисертационния труд са представени три публикации, в които са отразени: развитието на ветроходния спорт; ефективността на обучението и влиянието на потребността от сигурност при обучението по ветроходство (в зависимост от вида яхти).

Структурата и съдържанието на автореферата са в съответствие с представения дисертационен труд за публична защита.

Методологията, концепцията, възприетата хипотеза, целите и задачите, приложението на научни методи, организацията и анализите на резултатите в дисертационния труд са потвърждение за добрата научна подготовка на докторанта.

3. Приноси на дисертационния труд

Първо. Обогатена е теорията, предоставени са нови знания, свързани с възможности за усъвършенстване на обучението на студенти при различни типове яхти.

Второ. Проектиран и експериментиран е оригинален комплекс от показатели за анализ на процеса на приложение и оценка на ефективността на стандартизирана методика за обучение и усвояване на технически елементи от студенти, практикуващи ветроходния спорт.

Трето. Резултатите от научно-приложното изследване имат практическо предназначение и възможности за ползване при обучението

на студенти в НСА „Васил Левски”; деца, юноши, младежи и възрастни в други яхтклубове в страната в практикуване на ветроходство.

4. Заключение

Спазена е процедурата за подготовка на докторанта, разработката и представянето на дисертационния труд на асистент Стоян Бахчевански. Тя е на основание чл. 12, ал. 5 от Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), във връзка с чл. 28, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, във връзка с чл. 46, ал. 2 от Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” в НСА „Васил Левски”.

Въз основа на гореизложеното имам достатъчно основание да предложа с убеденост на членовете на научното жури да: оценят качествата на дисертационния труд на тема – „Ефективност на обучението по ветроходство в зависимост от вида яhti”, и да присъдят на асистент Стоян Бахчевански образователната и научна степен „Доктор” по научна специалност: „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)”. Професионално направление 7.6. „Спорт”.

Рецензент:

23.05.2014 г.
София

/проф. Петър Александров Банков, доктор/